

שאלה: אני כבר בן 24 וברצוני להתחתן כבר ראיתי בנות רבות, ולא פגשתי מי שתמצא חן בעיני. כעת פגשתי בחורה נחמדה, והא בת 18, ושנינו מעוניינים זה בזה. אבל כשהבאתי אותה הביתה להכיר את הורי, שניהם שללו זאת. אימא שלי טוענת בתוקף שהבחורה ילדותית מדאי וכלל לא מתאימה לי. ואבא שלי טוען שכיון שאני סטודנט ואינני מתפרנס בכוחות עצמי, עלי למצוא בחורה שכבר עובדת ותוכל להביא לי פרנסה. כי אבא שלי אינו מוכן להמשיך לתמוך בי אם אתחתן אתה. מדין כיבוד אב ואם, האם אני חייב לציית להורים שלי? ואם הם שונאים את הבת, סוף דבר שבכל סיבה קלה יעשו מריבה איתה.

תשובה: המקרא אומר "על כן יעזב איש את אביו ואת אמו וידבק באשתו והיו לבשר אחד" (בראשית ב, כד). כלומר, ודאי אתה חייב בכבוד הורייך, כל ימות חיייך אפילו אחרי שתתחתן. אבל כשמתחתנים יש מושג של "יעזוב איש את אביו ואת אמו". כשאתה מתחתן אתה כאילו נולדת מחדש, ומתחיל תקופה חדשה בחייך.

אם נפשך קשורה בבחורה זו, ותיאלץ בכל זאת להיפרד ממנה, יש חשש שכל מועמדת אחרת עתידית תהיה קלה בעיניך כי תמיד תשוה את המאוחרת מול בחורה זאת שכעת התאהבת בה. היא מקוננת בלבך ותשאיר אצלך טעם חמצמץ מול נשים אחרות.

לענין שאלת כיבוד אב ואם, אתה חייב לשרת אותם בגופך בכל שרות אישית. הגמרא (קידושין דף לא סוף ע"ב) קבעה "מאכיל ומשקה, מלביש ומכסה, מכניס ומוציא". ההבנה של שתים הראשונים, הוא לפרנס אותם בממונך אם אין להם פרנסה [לכן אם הם זקנים ביותר ואינם עצמאים וצריכים להיות ב"בית אבות", אם עבור כך אין להם ממון מספיק, אתה צריך לשלם עבורם]. "מלביש (בגדים) ומכסה (שמיכות ומצעי מטה)". "מכניס ומוציא" כאשר קשה להם ללכת בלי משענת, תעמוד לידם שהם ישענו עליך בהליכתם, בכניסה וביציאה מהמקומות.

אבל נניח שמבקשים ממך בקשה שאינה נוגעת לאושרם האישי. למשל מבקשים ממך שלא תלבש חולצות טריקו, או שלא תעבוד במקצוע מסוים. לזה אין שום סמכות לאביך ואמך לצוות עליך. רק אם הם מתביישים ללכת אתך ברחוב אם אתה לבוש בגדי ספורט, זה כבר נוגע להם אישית. אבל אם אתה אינך בנוכחותם, תעשה מה שאתה חושב לנכון ואינך משועבד לדעת אביך ואמך.

ולכן נפסק בשולחן ערוך (יורה דעה, סוף סי' ר"מ):

"תלמיד שרוצה ללכת למקום אחר, שהוא בוטח שיראה סימן ברכה בתלמודו לפני הרב ששם, ואביו מוחה בו לפי שדואג שבאותה העיר העובדי כוכבים מעלילים [=עלילות ומצערים את היהודים הנמצאים שם], אינו צריך לשמוע לאביו בזה:

הגה [של רמ"א] - וכן אם האב מוחה בבן לישא איזו אשה שיחפוץ בה הבן, אינו צריך לשמוע אל האב" (מהרי"ק שורש קס"ז). עד כאן לשונו.

הרי מפורש פסק השולחן ערוך שאינך חייב לשמוע בקול אביך ואמך.

אמנם ודאי שהבעיה נצבת לפניך שעלול להיות שאביך יפסיק לתמוך בלימודיך, וגם לא יפרנס אותך אחרי הנישואין. לכן אתה ואשתך של-עתיד, צריכים לטכס עצה כיצד תעשו, ומה תעשו. זו היא שאלה אחרת ממה ששאלת. וצריכים לפייס את אביך בטיעון שתהיה אומלל אם לא תתחתן עם פלונית, ואולי משום "פְּרָחֶם אב על בנים" ישנה דעתו אחרי הנישואין.

אני גם מסייג את דברי. יעצתי כך כי אתה כבר בן 24. אבל אם היית בן 18 ושואל אותי שאלה זאת, היית נותן משקל חשוב לעצת ההורים. כי בן 18 איננו מנוסה בבעיות החיים, ואיננו מכיר טוב כיצד לשפוט אופי של הבנות. לכן צריכים להיות מתון מאד לפני שתחליט אחרת ממה שאמרו לך הוריך.

אבל אם אחרי כל השיקולים, אהבתך אליה ואהבתה אליך חזקים, והתייעצת עם רבניך או מוריך ולא מצאו טעם נכון בהתנגדות הוריך, לכאורה תדבק בהחלטתך.